

Miesięcznik ilustrowany

ARTYSTYCZNY SPOŁECZNY LITERACKI.

AZOWSZE PŁOCKIE I KUJAW

Zbliża się wiosna, a za nią lato,
te najpiękniejsze dla młodzieży mie-
siące. Aby społeczeństwo nasze oto-
czyło swą młódź należną jej opieką,
numer niniejszy poświęcamy

Sprawom Harcerskim,
a czem jest Harcerstwo, najlepiej to
określa zdanie poniżej przytoczone:

„Skauting potrzebny jest całemu spo-
łeczeństwu i robić go trzeba wszystkimi
instytucjami jednocześnie, reformą cało-
kształtu stosunków obyczajowych i towa-
rzyskich. Potrzeba takiego ruchu jest
odczuwana przez umysły coraz wyraźniej,
ale płoszona jest w życiu; zamało jest od-
ważnych, aby opinia w tym względzie
mogła się organizować, zająć prawdzie
w oczy i wydać walkę temu, co jest kła-
maniem życia”

Zygmunt Wasilewski.

NASIONA

warzywne, roślin pastewnych, traw, kwiatów letnich, (najlepsze lewkonje, gwoździki Chabauda, groszki Spencera), roślin doniczkowych, cebulki mieczyków, tuberoz gloxinji, begonii bulwiastych wielkokwiatowych (najodpowiedniejsza dekoracyjna roślinna na balkony od strony północnej), kłaczki pięknych gieorginji, róże krzaczaste, pnące i sztamowe, drzewka i krzewy owocowe i ozdobne, rozsada stokrotek, gwoździków pachnących, bratków i roślin zimotrwałych, opilki i mączka rogowa, jako intensywny nawóz dla roślin pokojowych i gruntowych, preparaty chemiczne do zwalczania szkodników roślinnych, siarczan miedzi do przyrządzania cieczy bordoskiej, skrobaczki i szczotki druczane do czyszczenia drzew, polewaczki ogrodowe, noże, sekatory i narzędzia ogrodnicze, rafja, pokarm dla ptaków — kanar. i konopie.

STANISŁAW PRZEDPEŁSKI

HODOWLA I SKŁAD NASION oraz SZKÓŁKI DRZEW I KRZEWÓW

w Płocku, ul. Tumska Nr. 6. Tel. nr 320 i 172.

Cenniki wydaję i wysyłam na żądanie.

SŁYNNY ASTROLOG

ROBI WSPANIAŁĄ PROPOZYCJĘ

BEZPŁATNIE

chce Wam powiedzieć

Czy przyszłość Wasza będzie szczęśliwa i jasna. Jakie osiągnięcie powodzenie w miłości, małżeństwie, przedsiębiorstwach Waszych, planach i pragnieniach. Możecie również otrzymać wytłumaczenie wielu ważnych zagadnień, które jedynie Astrologia wyjaśnić jest zdolna.

Czy urodziłeś się pod szczęśliwą gwiazdą?

RAMAH, słynny orientalista i astrolog, którego studia i porady astrologiczne wywołać zdołały istny nawał tysiącznych piśmiennych podziękowań, z całego świata, prześle Wam GRATIS, na zasadzie swej nieporównanej metody, jedynie na mocy, udzielonego sobie, Waszego imienia, adresu i ściślejszej daty urodzin, astrologiczną analizę Waszej przyszłości, która łącznie „z osobistymi radami“ zawierać będzie wskazówki, które Was wprowadzą nie tylko w zdumienie, ale w zapał i entuzjazm „Porady osobiste“ zdolne są zmienić bieg Waszego życia. Napiszcie zaraz bez wahania w Waszym własnym interesie — adres: RAMAH, Folio 255 PE 44, Rue de Lisbonne, PARIS. Nadzwyczajna niespodzianka czeka Was! Jeżeli chcecie, możecie w liście załączyć zł. 1.— w markach pocztowych, które przeznaczone są na pokrycie części kosztów porta i in. Porto do Francji: zł. 0 50.

WSZYSCY,

szczególnie zaś PALACZE, którzy chcą mieć czyste zęby i miły zapach z ust, powinni stale używać

Puder do zębów „PUROL“ dla
Eliksir do zębów „PUROL“ palaczy
Szczoteczki „PUROL“

ŻĄDAĆ WSZEDZIE.

„HOTEL POZNAŃSKI”

Płock, Bielska róg Starego Rynku.
ELEGANCKO UMEBLOWANE POKOJE
PO CENACH PRZYSTĘPNYCH.

Po gruntownem odświeżeniu

Restauracja

wydaje: ŚNIADANIA, OBIADY, KOLACJE.

W niedzielę i czwartki Flaki.

We wtorki, środy i soboty — Kolduny.

Codziennie **TRIO ARTYSTYCZNE.**

W święta, niedziele, wtorki i piątki

KONCERT podczas obiadów.

WÓDKI, WINA, LIKIERY z pierwszorzędných firm.

Kuchnia smaczna — prowadzona wzorowo.

Obiady miesięczne i na miasto podług umowy.

LUDWIK LEWANDOWSKI.

PRZYBYWAJĄC DO PŁOCKA

nie zapomnij po załatwieniu

interesów odwiedzić

KINO „NOWOŚCI”

PŁOCK. KOŚCIUSZKI 5.

Wyświetla ono bowiem zawsze najnowsze i najpiękniejsze w sezonie filmy.

Obszerna sala.

Wyborowa orkiestra.

WAŻNE DLA BUDUJĄCYCH

Zakłady
Ceramiczne

„PUSTELNIK”

Sp.
Akc.

poleca wyroby z fabryk własnych w Pustelniku, Miłotnie i Żąbkach.
Dachówki różnych typów najpraktyczniejsze i dające trwałe i estetyczne pokrycie.
Żłobione (17 szt. na 1 mtr. kw.) Karpiowe (45 szt. na 1 mtr. kw.) Kafle kolorowe Komplety pićcowe. Dreny Cegły

Zarząd w WARSZAWIE, ul. Królewska Nr. 8. Tel. 86-88.

— — Wszelkich informacji udziela się bezłatnie. — —

KONKURS

Na wykonanie robót remontowych w Gmachu Starostwa Płockiego.

Starostwo Płockie ogłasza niniejszem konkurs na wykonanie robót remontowych w gmachu Starostwa przy ul. Kolegjalnej w Płocku.

Bliższe szczegóły co do wykonania wymienionych robót wraz ze ślepym kosztorysem otrzymać można u Architekta Powiatowego.

Otwarcie ofert odbędzie się w dniu 13 kwietnia o g. 12 w Biurze Architekta Pow. Kolegjalna, 15.

Architekt Powiatowy.

Miesięcznik Ilustrowany

ARTYSTYCZNY. SPOŁECZNY. LITERACKI.

MAZOWSZE PŁOCKIE I KUJAW

CENA PRENUMERATY: Rocznie—12 zł., półrocznie—6 zł., kwartalnie—3 zł. 60 gr. PRENUMERATA ZAGRANICZNA: Rocznie—15 zł. w St. Zjedn. i Kanadzie—3 dol. Egzemplarz pojedynczy z przesyłką pocztową lub odnoszeniem do domu—1 zł. 20 gr.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: PŁOCK. SIENKIEWICZA, 8. Telefon 164.

Konto czekowe P. K. O. 63.909.

„Harcerz służy Ojczyźnie i dla Niej spełnia sumiennie swoje obowiązki“.

Z Chorągwi Płockiej na polu chwały polegli:

ś.†p.

Kazimierz Betley

druż. poległ pod Dźwińskiem

Zygmunt Arnd

szeregowiec, poległ w Płocku.

Władysław Chodalski

szer., poległ pod Sarnową Górą.

Artur Gierzyński

szer., poległ pod Ciechanowem.

Józef Kamiński

szer., poległ na Wołyniu.

Stanisław Leśniewski

szer., poległ pod Sarnową Górą.

Henryk Tarnowski

szer., poległ pod Gródkiem Jagiellońskim

Wincenty Warchlewski

szer., zginął w niewoli.

Jan Grabski

zast. poległ pod Kopyczyńcami.

Ignacy Szczepkowski

zast., poległ pod Szydłowem.

Mieczysław Bem

druż., poległ na ulicach Warszawy.

Zygmunt Bem

szer., poległ pod Brześciem Litewskim.

Stanisław Tabowski

zast., poległ pod Lwowem.

Józef Górzyński

szer., poległ pod Lwowem.

Henryk Krongold

szer., zginął w niewoli.

Romuald Litewski

szer., poległ pod Gutarzewem.

August Wojciechowski

plut., poległ w Warszawie.

Stefan Zawidzki

szer., poległ w Płocku.

Stanisław Niędzyński

zast., poległ pod Nowogrodem.

Artur Rychter

zast., poległ pod Nowogrodem.

i wielu, wielu innych.

HARCERZOM PRAWYM CZEŚĆ!

Co Boskie — Bogu dać!
Ojczyźnie — życie nieść!
I w dobrem wiecznie twać!
— *To jest Harcerstwa treść!*
Harcerzom prawym cześć!

Nad Wisłą trzymać straż!
Zwycięzać albo leć!
Ku słońcu zwracać twarz!
Na szczyty prosto bieć!
— *To sztandar święty nasz!*
Nad Wisłą trzymać straż!

Każdemu — druhem być!
W potrzebie — podać dłoń!
Dla innych raczej żyć!
Przed cnotą chylić skroń!
To sztandar nasz i broń!

K. B. M.

PRAWO I PRZYRZECZENIE HARCERSKIE.

PRZYRZECZENIE HARCERSKIE.

Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Ojczyźnie, nieść chętną pomoc bliźnim; być posłusznym prawu harcerskiemu.

PRAWO HARCERSKIE.

1. Na słowie harcerza polegać jak na Zawiszy.

Harcerz ceni swą godność; jest prawdziwym; kłamca nie wart być harcerzem.

Harcerz nie rozróżnia słowa zwyczajnego, któreby nie zobowiązywało od słowa honoru, którego dopiero się nie łamie.

Harcerz waży słowa swoje; na wiatr ich nie rzuca.

Obludą i fałszem się brzydzi.

2. Harcerz służy Ojczyźnie i dla Niej spełnia sumiennie swoje obowiązki.

Gdziekolwiek harcerz się znajduje, stara się zrozumieć, czego od Niego Ojczyzna wymaga; to wykonuje. Harcerz nie zapomina, że Ojczyzna przede wszystkim, a własna osoba później.

3. Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim.

Ten obowiązek ma spełniać z największym nakładem sił i poświęceniem bez względu na swoją wygodę lub korzyść, nawet na niebezpieczeństwo.

W niepewności, co w danej chwili wykonać, zapyta harcerz samego siebie, co lepsze dla innych? i to jako swój obowiązek wykona.

Harcerz szuka skrzętnie sposobności, by codziennie wyświadczyć komuś choćby drobną przysługę.

4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.

Gdy harcerz spotka drugiego, choćby nieznanego harcerza postępuje z nim, jakby z najlepszym znajomym i służy mu radą i pomocą.

Harcerz nigdy z góry na innych nie patrzy dlatego, że są biedniejsi, albo do innej warstwy społecznej należą.

Harcerz nigdy nie da się opanować za wiści względem bogatszych lub szczęśliwszych.

5. Harcerz postępuje po rycersku.

Jest grzeczny i uprzejmy dla wszystkich, a szczególnie uprzejmy dla kobiet; otacza opieką dzieci; zawsze chętnie wspiera starców, słabych i ułomnych, a dzielnie i śmiało broni

pokrzywdzonych. Nie przyjmuje za swe usługi żadnej nagrody.

6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać

Harcerz chroni zwierzęta przed dręczeniem i sam im nigdy krzywdy nie czyni; nie zabija więc bez potrzeby nawet owadów; nie niszczy drzew i innych roślin, wogóle — niczego w przyrodzie.

7. Harcerz jest karny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym.

Posłuch harcerski przyczynia się do wyrobienia karności w życiu społecznym.

Każdy rozkaz harcerski musi być wykonany natychmiast i ochotnie, choćby był niemiły.

Przy rodzicach i przełożonych stoi harcerz w dobrej i złej doli; nawet mówić źle o nich nie pozwala przy sobie.

8. Harcerz jest zawsze pogodny.

Harcerz nie zniechęca się, nie zraża, nie zna co to dąsy. Szczególniej w chwilach niepowodzenia obce są harcerzowi wybuchy protestu; nie klnie wtedy i nie przeżywa; zmusza się raczej do milczenia i uśmiechu.

9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.

Oszczędny nie przez sknerstwo, lecz przez przeczność, by nie być ciężarem dla innych i pomagać potrzebującym; ofiarny — „na odzianie i nakarmienie Matki-Ojczyzny“.

Gry hazardowe i wogóle trwonienie czasu i majątku uważa za grzech narodowy.

10. Harcerz jest czysty w myśli, mowie i uczynkach; nie pali tytoniu nie pije napojów alkoholowych.

Harcerz brzydzi się wszelkim brudem, uniaka złego towarzystwa, nie pozwala w swojej obecności nie tylko czynić, ale nawet mówić i dowcipkować nieprzystojnie.

Harcerz stroni od trucizn, szkodzących ciału i duszy. Chce zachować zdrowie i siły dla siebie i dla dobra ogółu; pragnie dawać dobry przykład drugim; przyczynić się do rozszerzenia zasad wstrzemięźliwości, a przez to do zmniejszenia spustoszeń, jakie złe nałogi sprawiają pośród szerokich warstw narodu.

Przedstawiając pracownikom naszym, rzeszom podległej sobie harcerskiej młodzieży i społeczeństwu sprawozdanie ze swej działalności, Komenda Chorągwi uważa za rzecz konieczną sięgnąć myślą do przepięknej tradycji tego ze wszech miar poważnego dzieła wychowawczego, jakim jest Harcerstwo Polskie. Siedemnasty rok żyjemy, jako organizacja, zda się jeszcze zbyt krótko, a jednak ogół społeczeństwa, ongiś serdeczną opieką otaczający ten piękny ruch młodzieży, zapomina już o naszym początku i głównych etapach naszego rozwoju. I nic w tym dziwnego, albowiem ostatnie 18 lat, to jakby wiek cały, brzemienisty w wypadki, pędzące z szaloną szybkością jeden po drugim i odwracające karty historii Europy, a Polski w szczególności.

Harcerstwo nasze narodziło się z miłości ku Ojczyźnie, wówczas jeszcze jęczącej w niewoli. Słowa twórcy skautingu angielskiego, generała Baden-Powell'a, skierowane do młodzieży angielskiej: „Przypuszczam, że każdy z was chciałby w ten lub inny sposób dopomóc Ojczyźnie, najłatwiej może tego dokonać, zostając skautem”, znalazły natychmiastowy, wprost żywiołowy oddźwięk w duszach naszych chłopców i dziewcząt. Polska jedna z pierwszych pojęła doskonale myśl pozornie obcą i uczyniła ją swoją własną, rodzinną. Wszystko zresztą było u nas dla skautingu przygotowane: i uczucie miłości Ojczyzny, i żądza walki dla niej, i organizacje jawne i tajne o ideologii niepodległościowej wśród młodzieży i dawne tradycje rycerskie, wszystko to czekało jedynie na hasło. Gdy to zabrzmiało, Harcerstwo Polskie wyrosło, jakby z pod ziemi.

Obok zewnętrznych ćwiczeń i sprawności ustalają się podstawy moralne. Pełny obywatel, o wysokich walorach charakteru chrześcijańskiego i sprawności fizycznej ma wyjść z szeregów harcerskich. Dziesięć punktów Prawa harcerskiego, jako wykładnik etyki chrześcijańskiej, staje się podstawą religijno-moralną Harcerstwa, a wstępem: przewodnią ich myślą jest harcerska rota ślubowania: „Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Ojczyźnie; nieść chętną pomoc bliźnim; być posłusznym Prawu harcerskiemu.

Tak wspaniale rozpoczęty i rokujący najlepsze nadzieje na przyszłość, ruch harcerski, w momencie jego wysokiego rozwoju, zastaje wojna światowa. Zdzięsiatkowała ona zastępy harcerskie, zwłaszcza poczyniła niepowetowane szczyrby w korpusie instruktorskim. Ginie na morzu ś. p. Andrzej Małkowski, inicjator i pierw-

szy organizator ruchu harcerskiego, giną i rozpraszają się po wszystkich frontach dziesiątki innych. Jednak organizacja utrzymuje się i nie zrywa z tradycją.

Pamiętny dla Ojczyzny rok 1918 staje się przełomowym w historii polskiego Harcerstwa. Po pęknięciu kordonów, gdy wszystkich myśli biegną ku zjednoczeniu, Harcerstwo nie daje się nikomu wyprzedzić. Owszem, ono pierwsze dokonało realnego zjednoczenia: na zjeździe instruktorskim w Lublinie tworzy się wspólna „Naczelna Rada Harcerska z siedz. w Warszawie”.

Lecz nowe wydarzenia porywają w swój wir młode zastępy. Lwów broczy krwią własną, na pomoc śpieszą mu harcerze. Walczą i giną za świętość sprawy.

Wojna z bolszewikami w r. 1920 porwała znowu harcerzy. W armii ochotniczej tworzą osobne kompanje, pod Warszawą dywizja harcerska zapisuje się bohatersko na kartach bitew w obronie stolicy. Młodzież harcerska broni Płocka od dziczy bolszewickiej.

Nastaje zwycięski pokój. Powstają nowe drużyny nawet w najdalszych zakątkach Rzeczypospolitej, płyną wieści o harcerzach polskich w Rumunji, Czechosłowacji, Niemczech, Łotwie, Litwie Kowieńskiej, a nawet na Dalekim Wschodzie w Czynie, Charbinie i Władywostoku.

Ustalają się też nowe formy organizacyjne. Zjazd Walny czynnych członków (z wyłączeniem t. zw. młodzieży harcerskiej), jako władza ustawodawcza wybiera rząd, zwany „Naczelną Radą Harcerską”, zbierającą się kilka razy do roku. Jej organem wykonawczym jest „Naczelnictwo Zw. Harcerstwa Polskiego” w Warszawie ze swoimi wydziałami: Główną Kwaterą Męską i Żeńską. Rzeczypospolita dzieli się na 17 oddziałów (warszawski, wielkopolski, płocki, śląski, lwowski, krakowski i t. d.), których Zarządy podlegają Naczelnictwu.

Każdy z Zarządów Oddziału posiada swoje organa wykonawcze w postaci Komendy Chorągwi Męskiej i Żeńskiej. Komendom Chorągwi podlegają Hufce z Komendantami, hufcowymi na czele. Komendzie Hufca podlegają poszczególne drużyny z drużynowymi. Drużyna dzieli się na zastępy. Zarząd Oddziału rządzi się swoim statutem, zatwierdzonym przez Naczelnictwo i właściwą władzą polityczną.

Mimo uzyskania niepodległości ojczyzny, zadania Harcerstwa nietylko nie zmalały, lecz jeszcze wzrosły. Odbudowa moralna społeczeństwa wysuwa się w życiu narodu i państwa na pierwszy plan. Ponadto mamy wielu wrogów wewnętrznych

i to potężnych, którzy trują głównie młodzież literaturą niemoralną i antyreligijną, widowiskami bezecnymi a także agitacją wywrotową. Nieprzyjacielem zewnętrznym zbroją się i okalają nas żelazną obręczą, czekając na najbliższą dogodną sposobność. Taką jest naga rzeczywistość. Wszyscy zresztą o tem wiemy i wołamy o naprawę i czujność, wszyscy się spodziewamy, że młode pokolenie będzie i lepsze, i fizycznie sprawniejsze i czujniejsze. I w świetle tej nadziei budujemy przyszłość Rzeczypospolitej. Lecz niestety, tu właśnie okazuje się wielkie nieporozumienie. Oto istnieje organizacja liczna, karna, mająca silne podstawy religijno-moralne, miłość ku Bogu i Ojczyźnie, bezinteresowna, hartująca siły i sprawność fizyczną—a społeczeństwo nie widzi tej organizacji, nie opiekuje się nią, nie pomaga.

Harcerstwo jest pozostawione samemu sobie!

Gdy inne Chorągwie posiadają swoje domy i gniazda, gdy ich budżet roczny dochodzi do kilkudziesięciu tysięcy, to Chorągiew Płocka nie posiada ani jednej własnej izdebki, niema centralnej stancji w Płocku, gdzieby mogła się skupiać praca kilkunastu środowisk. Chorągiew Płocka niema żadnych stałych dochodów, jedynie ofiarnością kilku wspaniałomyślnych jednostek: samozaparcie się kierowników pracy wegetuje.

Przedłożone sprawozdanie świadczy jednak o mocy i niezniszczalności idei harcerskiej, która mimo głodu i chłodu i opuszczenia przez społeczeństwo nie ginie, lecz kurczowo trzyma się życia. Jednak wegetacja musi się zmienić w życie:

Harcerstwo istnieje dla życia, Harcerstwo żyć pragnie!

Dziś wołamy do ogółu społeczeństwa i do jednostek możniejszych: Dopomóżcie młodzieży harcerskiej, otoczcie ją opieką, nie dajcie zmarnieć szczytnym wysiłkom! Dopomóżcie do utworzenia stałych dochodów na opędzenie koniecznych wydatków, dopomóżcie do kupienia czy zbudowania Domu Harcerza w Płocku. Organizujcie się w Koła Przyjaciół Harcerstwa przy drużynach. Harcerstwo potrzebuje kapelanów, opiekunów i lekarzy drużyn. Potrzebujemy instruktorów sprawności. Nauczyciel, inżynier, przyrodnik, handlowiec, przemysłowiec, fachowi rzemieślnicy, każdy może wiele dobrego zdziałać, ucząc chłopców czegoś pożytecznego: „Trzeba znaleźć tylko drużynę, której się chce dopomóc i zacząć od razu konkretną robotę”.

Gorące umiłowanie sprawy, praca lub pieniądz dla przyszłości Polski!

Stan liczebny drużyn Chorągwi i wiek harcerzy.

L. P.	PATRON DRUŻYNY	Miejscowość	Ilość młodzieży harcerskiej							Sprawności	
			Ogółem	Harc. Rzpl.	Ćwi-ków	Wyw.	Młodz.	Bez stopni	Wil-czat	Ogółem	Odmian
1.	1-a Tadeusza Kościuszki	Bielsk	6	—	—	—	—	6	—	—	—
2.	1-a Tadeusza Kościuszki	Bobrowniki n/W.	17	—	1	—	1	12	3	16	16
3.	1-a Władysława Łokietka	Dobrzyń n W.	27	—	1	—	4	19	3	3	3
4.	1-a Romualda Traugutta	Kikół	42	—	—	—	—	32	10	—	—
5.	1-a Tadeusza Kościuszki	Ligowo	22	—	—	—	2	20	—	—	—
6.	1-a Stanisława Żółkiewskiego	Lipno	25	—	—	7	17	1	—	97	24
7.	2-a Zawiszy Czarnego	Lipno	44	—	1	1	11	31	—	39	28
8.	1-a Tadeusza Kościuszki	Nowe Miasto	40	—	—	—	—	35	5	—	—
9.	1-a Szymona Mohorta	Płock	46	—	3	12	19	12	—	114	30
10.	2-a Tadeusza Kościuszki	Płock	36	—	1	3	7	25	—	27	22
11.	3-a Jana Kilińskiego	Płock	9	—	1	3	3	2	—	42	33
12.	4-a Bartosza Głowackiego	Płock	34	—	—	5	21	8	—	6	5
13.	5-a Ks. Ignacego Skorupki	Płock	60	—	1	4	21	34	—	14	14
14.	6-ta Zawiszy Czarnego	Płock	16	—	—	1	5	10	—	—	—
15.	7-a Ks. Józefa Poniatowskiego	Płock	10	—	1	—	4	5	—	20	20
16.	8-a Stefana Czarnieckiego	Płock	24	—	—	1	12	4	7	—	—
17.	9-a Fryderyka Chopina	Płock	12	—	—	1	3	8	—	2	2
18.	10-a Stefana Betleja	Płock	7	—	—	1	1	5	—	3	3
19.	1-a Tadeusza Kościuszki	Płońsk	26	—	—	2	7	17	—	10	7
20.	2-a Ks. Józefa Poniatowskiego	Płońsk	22	—	—	—	2	10	10	—	—
21.	1-a Zawiszy Czarnego	Raciąż	33	—	—	—	2	28	3	—	—
22.	1-a Stefana Czarnieckiego	Rypin	16	—	—	1	9	6	—	4	4
23.	2-a Tadeusza Kościuszki	Rypin	22	—	—	1	9	8	4	8	8
24.	1-a Jakóba Jasińskiego	Sierpc	23	—	—	1	10	12	—	3	3
25.	2-a Romualda Traugutta	Sierpc	40	—	—	1	11	28	—	—	—
26.	1-a Tadeusza Kościuszki	Skępe	26	—	1	1	—	17	7	12	12
27.	1-a Ks. Józefa Poniatowskiego	Sochocin	18	—	—	1	12	5	—	—	—
28.	1-a Bolesława Chrobrego	Starożreby	9	—	—	—	—	9	—	—	—
29.	1-a Ks. Józefa Poniatowskiego	Wymyslin	40	—	—	2	20	18	—	30	21
30.	1-a Tadeusza Kościuszki	Wyszogród	27	—	—	1	3	8	15	—	—

Ilość męskich drużyn, środowisk i pomocy.

Wiek młodzieży				Ilość			Biblioteki				Wartość inwentarza	Ilość ćwic. w P. W.	Ilość wizyt Kom. Chor.	Izba
8—12	12—16	16—18	wzwyż	Zastępów	warsztat.	kram. harc.	Ogółem	Harcer	Fachow.	Belestrycz.				
—	6	—	—	1	—	—	40	24	—	16	60.—	—	1	Jest
3	13	—	1	2	introlig.	—	—	—	—	—	10.—	—	—	—
3	6	17	1	3	introlig.	—	45	15	3	27	144.66	—	1	—
10	32	—	—	4	—	—	—	—	—	—	2.90	—	2	—
—	19	3	—	2	introlig.	—	32	6	11	15	89.	—	1	Jest
1	15	5	4	2	—	—	100	27	6	67	530.—	4	2	Jest
6	34	3	1	4	—	—	28	13	4	11	40.—	3	1	—
5	28	7	—	4	—	—	13	13	—	—	7.—	—	—	Jest
—	27	13	6	4	introlig.	—	256	47	105	104	1042.90	12	4	Jest
—	29	5	2	4	—	1	289	75	60	154	2211.65	7	4	Jest
—	1	5	3	1	—	—	220	50	30	140	129.—	—	4	Jest
—	11	18	5	4	—	—	29	10	3	16	67.—	20	4	—
—	24	24	12	5	—	1	142	22	—	120	330.60	—	4	Jest
5	10	—	1	2	introlig.	—	3	3	—	—	12.—	—	4	—
—	8	2	—	2	stolarski	—	40	20	19	1	146.—	1	4	—
5	18	—	1	3	—	—	168	41	25	102	140.60	—	4	—
—	1	7	4	1	—	—	39	6	—	33	30.—	—	4	—
—	—	4	3	1	introlig.	—	8	5	—	3	3.—	7	—	—
—	11	12	3	2	—	—	—	—	—	—	20.—	6	3	—
10	12	—	—	1	—	—	10	6	1	3	307.50	—	3	—
3	28	2	—	4	—	—	6	6	—	—	5.—	—	1	—
—	14	2	—	2	introlig.	—	36	31	2	3	124.—	—	1	—
7	9	5	1	3	—	—	25	17	—	8	65.—	—	1	—
4	13	6	—	3	introlig.	1	99	35	4	60	594.90	9	3	Jest
5	23	12	—	4	—	1	32	22	1	9	50.—	22	3	—
12	12	—	2	2	—	—	—	—	—	—	3.—	—	1	—
1	9	7	1	2	—	—	30	7	—	23	137.50	—	1	—
—	7	1	1	1	—	—	2	2	—	—	0.60	—	1	—
—	20	17	3	5	—	—	—	—	—	—	200.—	9	2	Jest
15	11	—	1	2	—	—	3	3	—	—	20.30	—	1	—

REJESTRACJA DRUŻYN

L. P.	NAZWA DRUŻYNY (LICZBA MIEJSCOWOŚĆ I PATR. D-NY)	Data założenia Drużyny	Drużynowy	Opiekun	Kapelan	Doktór	Czy istnieje K. P. H.
1	1-a Bielska im. Tadeusza Kościuszki	1924	Franciszek Tarnowski l. 15 uczeń	K. Wichliński Nauczyciel	ks. Władysław Kamiński		
2	1- Bobrownicka n/Wisłą im. Tadeusza Kościuszki	1927	Henryk Orszt l. 23, ćwik, naucz.		ks. Karol Morozewicz		
3	1-a Dobrzyńska n/Wisłą im. Władysława Łokietka	1926	Stan Rapacz l. 31, ćwik, naucz.		ks. Leonard Lipka		
4	1-a Kikolska im. Romualda Taugutta	1925	Jan Różański l. 14, uczeń	Miecz. Grodzki Nauczyciel	ks. Adolf Kukwa		Tak
5	1-a Ligowska im. Tadeusza Kościuszki	1924	Zygmunt Nadolski l. 15, młodzik, uczeń	R. Gołębiowski Kierownik szkoły	ks. Dr. Wacław Gieryszewski		Tak
6	1-a Lipnowska im. Stanisława Żółkiewskiego	1916	Z. Greffkiewicz l. 18, wywiadowca, uczeń	Konst. Michałowski Profesor	ks. Jan Suchciński	Dr. Kazimierz Maciejewski	Tak
7	2-a Lipnowska im. Zawiszy Czarnego	1919	Miecz. Borzymiński l. 16, wywiadowca, uczeń	Witold Girzyński Nauczyciel	ks. Wojciech Wolski		Tak
8	1-a w Nowym Mieście im. Tadeusza Kościuszki	1922	Tadeusz Ulinowski l. 16 uczeń	Stanisław Dąbrowski Nauczyciel	ks. Feliks Dublasiewicz	Dr. Z. Czerwiński	Tak
9	1-a Płocka im. Tadeusza Mohorta	1912	Stan. Krysiński l. 17, wywiadowca, uczeń	Józef Kaliciński Profesor	ks. Br. Lutyński	Dr. Al. Maciesza	Tak
10	2-a Płocka im. Tadeusza Kościuszki	1915	Michał Bucza l. 19, ćwik, uczeń	phm. Ładysław Żelazowski, Prof.	ks. H. Godlewski	Dr. Kosmaciński	
11	3-a Płocka im. Jana Kilińskiego	1912	Zygmunt Łada l. 24, wywiadowca elektrotechnik	ćw. Rafał Banasiak handlowiec	ks. Leon Chojnacki		
12	4-a Płocka im. Bartosza Głowackiego	1917	Stanisław Kucharski l. 17, wywiadowca, uczeń	Czesław Idzikiewicz Profesor	ks. C. Szelągowski	Dr. Al. Maciesza	
13	5-a Płocka im. ks. Ignacego Skorupki	1922	Antoni Słupiński l. 17, ćwik, uczeń	ks. Józef Sobociński Profesor	ks. Karol Stadnicki		Tak
14	6-a Płocka im. Zawiszy Czarnego	1921		phm. Zdzisław Słoniewicz, Naucz.	ks. R. Fronczak		
15	7-a Płocka im. Ks. Józefa Poniatowskiego	1924	F. Nowakowski l. 17, ćwik, prakt. mierniczy	Eugenjusz Gesek Nauczyciel	ks. R. Fronczak		

CHORĄGWI PŁOCKIEJ.

L. P	NAZWA DRUŻYNY (LICZBA MIEJSCOWOŚĆ I PATR. D-NY)	Data założenia D. użyny	Drużynowy	Opiekun	Kapelan	Doktor	Czy istnieje K. P. H.
16	8-a Płocka im. Stefana Czarnieckiego	1921	Edward Wyszyński l. 19, wywiadowca, praktykant	Jan Łepkowski Nauczyciel	Ks. Roman Fronczak		
17	9-a Płocka im. Fryderyka Chopina	1927	Eugenjusz Szpura l. 18, wywiadowca, uczeń.	Ks. Dr. Wacław Jezusek, Profesor	Ks. Dr. Wacław Jezusek		
18	10-a Płocka im. Kazimierza Betleja	1927	Kaz. Szczypkowski l. 19, młodzik uczeń.	Stanisław Domański Profesor			
19	1-a Płońska im. Tadeusza Kościuszki	1920	Ignacy Kowalski l. 20, młodzik, uczeń.	Ks. Józ. Jagodziński	Ks. Józ. Jagodziński	Dr. Jan Szpakowski	Tak
20	2-a Płońska im. ks. J. Poniatowskiego	1926	Piotr Tomczak l. 29, nauczyciel.		Ks. Morawski		
21	1-a Raciąńska im. Zawiszy Czarnego	1927	Stan. Dworakowski l. 16, uczeń.	Józef Chrapkowski Nauczyciel	Ks. Mieczysław Litwiński		
22	1-a Rypińska im. Stefana Czarnieckiego	1920	Gracjan Fijałkowski l. 15, wywiadowca, uczeń	Andrzej Jelonkiewicz Profesor, Inżynier.	Ks. Czesław Lisowski		
23	2-a Rypińska im. Tadeusza Kościuszki	1926	Sergjusz Poczański l. 20, wywiadowca, zecer.	Wacław Malanowski Kierownik.	Ks. Józefowski	Dr. Marcinkowski	Tak
24	1-a Sierpecka im. Jakóba Jasińskiego	1917	Eligjusz Zalewski l. 18, wywiadowca, uczeń.	Eugenjusz Witkowski Profesor.	Ks. Stanisław Sławiński		
25	2-a Sierpecka im. Romualda Traugutta	1926	Leon Bramczewski l. 17, wywiadowca, prac. umysł	Maksymilj. Świtalski Nauczyciel.	Ks. Stanisław Sławiński		
26	1-a Skępska im. Tadeusza Kościuszki	1927	Adam Lewandowski l. 21, ćwik, uczeń.	Jan Kossowski Kierownik.	Ks. Jan Teofil Krystosik	Dr. Edward Otto	
27	1-a Sochocińska im. Ks. J. Poniatowskiego	1925	Zygm. Wicherkiewicz l. 19, wywiadowca, uczeń.	Michał Dobrosielski Nauczyciel	Ks. Wojewódzki		
28	1-a Starożrebska im. Bolesława Chrobrego	1927	Antoni Kajkowski l. 26, nauczyciel.				
29	1-a Wymyślińska im. Ks. J. Poniatowskiego	1920	Mirza Bułat-Mirono- wicz. l. 21, wywia- dowca, uczeń.	phm. Julian Tyszka Profesor	Ks. Jan Teofil Krystosik	Dr. Edward Otto	
30	1-a Wyszogrodzka im. Tadeusza Kościuszki	1926	Edward Szymczewski l. 22, wywiadowca, nauczyciel.	B. Pniewska Kierowniczka Szkoły	Ks. Tomasz Skowroński		

Sprawozdanie Komendy Chorągwi Płockiej.

Komenda Chorągwi kieruje na terenie powiatu Lipnoskiego, Płockiego, Płońskiego, Rypińskiego i Sierpeckiego pracą męskiej młodzieży harcerskiej, zorganizowanej w drużynach wszelkiego rodzaju. Ostatni rok harcerski był pełen zmian osobowych Komendy Chorągwi i miejsca zamieszkania Komendanta, bowiem na miejsce dha Klemensa Jędrzejewskiego, Komendanta Chorągwi, od marca do czerwca 1927 r. pełnił obowiązki tegoż, a od 22 czerwca t. r. objął całkowicie pracę w Chorągwi dha. podharcistrz Zdzisław Eugenjusz Słoniiewicz jako jej Komendant. Te ciągłe zmiany osłabiły w znacznym stopniu i pracę w samej Chorągwi. Gdy do tego dodamy brak stałych funduszy, odległości środowisk od centrum pracy, niedostateczne wykształcenie prowadzących pracę harcerską, brak sił instruktorskich oraz małe zainteresowanie się ruchem harcerskim społeczeństwa — oto w przybliżeniu jest obraz w jakich warunkach rozwija się Idea nasza. Mimo to postąpiliśmy krok naprzód i jesteśmy spokojni, że rok pracy nie poszedł na marne, żeśmy go nie utracili, a przeciwnie zbliżyliśmy się do poziomu pracy całego Związku.

Działalność Komendy Chorągwi w roku sprawozdawczym można podzielić na trzy okresy: pierwszy to zadziernięcie łączności z drużynami, podniesienie poziomu pracy w środowiskach, drugi — to przygotowanie i przeprowadzenie akcji letniej, oraz trzeci — polepszenie jakości poszczególnych drużyn i wciągnięcie starszego społeczeństwa do wspólpracy.

Wyrazem pierwszego okresu był Zlot Chorągwi urządzony w czasie Zielonych Świątek w Płońsku w połączeniu z zawodami harcersko sportowymi. Zlot ten

był pierwszym, urządzonym od czasu istnienia Chorągwi i jakkolwiek posiadał pewne niedokładności, to jednak przyczynił się do wzajemnego zapoznania się. Przybyła młodzież harcerska z 19 drużyn, 8 środowisk, 3 hufców w liczbie około 200, co na warunki lokalne dość okazały stanowi procent — 40.

W program pracy letniej wchodziły: urządzenie kursu dla drużynowych, po-

Z ŻYCIA HARCEKSKIEGO

parcie akcji organizowania obozów przez drużyny i podtrzymanie życia drużyn w okresie letnim przez tworzenie zastępów i drużyn wakacyjnych. Kandydaci na instruktorów, starsi pracownicy drużyn oraz ci, którzy mieli objąć kierownictwo drużyn, przydzieleni zostali na kurs dla drużynowych w Duninowie, drużynom zaś pomagano w urządzaniu własnych obozów. Zarządzenia nasze wydały pozytywne rezultaty, bowiem na podstawie raportów powakacyjnych stwierdzono, że: ruch wycieczkowo-obozowy był o wiele więcej ożywiony niż w latach ubiegłych.

Uważając, iż P. W. jest obowiązkiem każdego harcerza względem Pań-

CZEŚĆ STANDAROWI.

stwa staraliśmy się w swych pracach jaknajwięcej poświęcić mu miejsca. Jednakże nie wszędzie otrzymaliśmy dobre rezultaty, bowiem napotykał się w realizowaniu tegoż na wiele trudności. Aby jednak obowiązek nasz wypełnić w dalszym ciągu kontynuować będziemy zaczęłą pracę. Harcerzy ćwiczy 100 i to przeważnie w hufcach szkolnych niejednokrotnie pełniąc w nich funkcje instruktorów.

Aby prace zaczęte w kierunku Wychowania fizycznego posuwały się naprzód w drużynach postanowiono, że corocznie odbywać się będą Zawody Chorągwi. Pierwsze odbyły się w Płońsku 5 i 6 czerwca 1927 roku, następne odbędą się 19 i 20 maja 1928 roku w Płocku. Na całość ich wchodzi: biegi, skoki, rzuty, strzelanie, pływanie, pięciobój, gry i t. p. W obozach letnich dużo czasu poświęca się zarówno wychowaniu fizycznemu jak i przysposobieniu wojskowemu. Zaczęliśmy pracę ufni, iż takowa z dniem każdym polepszać się będzie.

Największą uwagę poświęcono sprawie podniesienia poziomu drużyn zarówno pod względem organizacyjnym jak i wyrobienia harcerskiego. Starano się opieszałość, niepunktualność, nieobowiązkowość tępić czy w formie wizytacji, czy też napominań. Dzięki temu osiągnęliśmy pewne dodatnie wyniki. Postęp w pracy wykazuje wzrost ilości stopni i sprawności posiadanych przez harcerzy. Aby zachęcić do zdobywania stopni i sprawności Komenda Chorągwi potworzyła szereg Komisji Prób w środowiskach, co umożliwiło uzyskanie stopni tym harcerzom, którzy byli do tego przygotowani. Ponieważ dopuszczenie do próby uzależnia się od ogólnego wyrobienia harcerskiego chłopca, sądzić należy, że wzrost ilości stopni jest także dowodem podniesienia się poziomu moralnego harcerzy. Praca w drużynach napotykała na bardzo duże trudności. Brak pomieszczeń (izb) dla drużyn utrudnia systematyczne prowadzenie pracy, zbyt młodzi czasami drużynowi zostawieni zazwyczaj samym sobie bez

pomocy starszego społeczeństwa przy najlepszych chęciach nie zawsze zdołali pokonać nastroczające się przeszkody i wybrać najlepsze środki w kierowaniu młodszymi, brak inwentarza, bibliotek, pomocy (o czym świadczą tabele) niejednokrotnie tamuje normalny bieg pracy. Mimo to zdołano posunąć pracę w drużynach naprzód.

Komenda Chorągwi pomimo, że mia-

WSPÓLNA KĄPIEL

ła w okresie sprawozdawczym bardzo mało sił instruktorskich starała się ze swej strony czynić wszystko, aby pomóc środowiskom w pracy drogą jaknajwyższego kontaktu. Obok rozkazów, okólników i poleceń służbowych szły do środowisk, drużynowych i harcerzy wskazówki i napomnienia serdeczne, a z drużyn do Komendy prócz raportów i suchych sprawozdań — pomysły i projekty, a nierzadko i osobiste wynurzenia i prośby o radę. W ten sposób Komenda Chorągwi starała się wytworzyć wzajemne zaufanie i braterskość harcerską, a drużynowych zwracać w zwartą i solidarną gromadę, świadomie pod kierunkiem wodza — Komendanta Chorągwi

dążącą do realizowania Idee harcerskiej. Nie ograniczono się do pisemnego kontaktu ze środowiskami. Nie można było wprowadzić urządzić częstszych zjazdów drużynowych, starszyny ze względu na niedogodną i zbyt kosztowną komunikację, jednakże skorzystano z pobytu pracowników różnych środowisk naszych w obozie Chorągwi w Duninowie, gdzie też omówiono szereg zagadnień związanych z pracą tegoroczną w drużynach naszej Chorągwi. Ponadto odbyła się Odprawa Starszyny Chorągwi w Sierpcu oraz w ciągu okresu sprawozdawczego przeprowadzono 62 wizytacji, co na nasze warunki lokalne jest dość okazałą liczbą. Z braku funduszy Komenda Chorągwi nie mogła przeprowadzić planowo 2 razy do roku wizytacji wszystkich środowisk jak zamierzano. Musimy z całą stanowczością przyznać, że dojazdy do drużyn mają olbrzymie znaczenie dla rozwoju pracy w środowiskach, o czym świadczą listy przysyłane z podziękowaniami, szczególnie przy częstych stosunkowo zmianach drużynowych.

Z Kołami Przyjaciół Harcerzy łączność była luźna, dopiero w ostatnim czasie nawiązano ją — szczególnie w czasie wizytacji. W niektórych środowiskach musiano wznowiać pracę już istniejącego Koła w innych powołać także do pracy i opieki nad drużyną.

Ze szkołą stosunki naogół były dobre, gdziekolwiek bliskie i serdeczne. Uważając za jeden z najważniejszych postulatów narodowych zdobywanie wiedzy, uzależniono nałożenie obowiązków szkolnych. Szkoła nie zawsze wchodziła w intencje Harcerstwa, które urabia przecież surowy materiał i czasami zamiast przychodzić we własnym in-

ROZBIJANIE OBOZU.

Z BŁOKA.

OGÓLNY WIDOK OBOZU

teresie Harcerstwa z pomocą — czyniła pewne trudności. Ze szczególnym poparciem Komenda Chorągwi spotykała się od PP. Inspektorów Szkolnych, a przede wszystkim ze strony p. Adolfa Bandasa, inspektora pow. Płockiego, jak również i od PP. Dyrektorów i Kierowników.

Czynniki rządzące lokalne oraz wojско darzyły nas życzliwością i przychodziły nam z pomocą.

Społeczeństwo poza nielicznymi jednostkami odnosi się do zamierzeń naszych z pewną rezerwą i zdala jedynie przypatruje się poczynaniom naszym.

Na koniec wspomnieć należy, iż nie zamykano się w kole własnych spraw wewnętrznych, biorąc udział w przejawach życia codziennego, akcji społecznych, humanitarnych i t. p.

Za najważniejszą sprawę na przyszłość poczytuje sobie Komenda Chorągwi rozbudowę Harcerstwa na wsi i wśród młodzieży robotniczej, rzemieślniczej. Osiągnięcie pomyślnych wyników w tej dziedzinie zależy głównie od zrozumienia i poparcia akcji przez społeczeństwo.

Akcja letnia.

Akcja obozowa obejmuje kursy i obozy. Pierwsze stanowią rodzaj szkoły instruktorskiej i są organizowane przez Komendę Chorągwi, drugie — organizowane zazwyczaj przez drużyny, mają charakter wychowawczy i zdrowotny. Wyższość obozów harcerskich nad wszelkimi innymi kolonjami polega na tem, iż skład ich uczestników nie jest przypadkowy, jak to zazwyczaj w kolonjach szkolnych czy też innych bywa. Na obóz harcerski przyjmuje się chłopców zdrowych nie tylko fizycznie, ale i moralnie. Wyjazd na obóz jest dla harcerza nagrodą za całoroczną pracę nad sobą. Jedzie taki harcerz na obóz w gronie swych braci-harcerzy pod wodzą ukochanego drużynowego, który zna doskonale każdego chłopca i wie, jakim sposobem wnikać w jego duszę, aby z niej wydobyć szlachetny ton. Prawdziwą zaś wartość obozu stanowi samowystarczalność. Każdy chłopiec musi sam dbać o siebie i niema czasu na próżnowanie. Zadaniem znów kursów jest wyszkolić przyszłych kierowników pracy harcerskiej: drużynowych i instruktorów technicznych.

To też troską każdej Komendy Chorągwi jest należyte przygotowanie własnych kursów lub obesłanie kursów centralnych, urządzanych przez Władze Naczelne, aby zapewnić sobie dostateczny kontyngent pracowników harcerskich.

Komenda Chorągwi z rokiem 1927 przystąpiła do szkolenia sobie pracowników na własnym terenie, to też tradycję w tej dziedzinie nie posiadamy. Jednakże to, co zdołano zauważyć świadczy, że jedną z głównych przyczyn po-

sunienia pracy w Chorągwi jest bezwzględnie Kurs dla drużynowych, jaki miał miejsce w miesiącu lipcu i sierpniu w majątku JWPana bar. Karola Ike-Duninowskiego w Duninowie.

Akcję obozową przedstawia nam osobna tablica. Obozy: 1-ej Płockiej drużyny im. Szymona Mohorta w majątku Srebrna i IX-ej Płockiej im. Fryderyka Chopina w lasach Łąckich wizytował dh. phm. Zdzisław Eugenjusz Słoniewicz — Komendant Chorągwi. Ponadto 1-a Liposka drużyna im. Stanisława Żółkiewskiego urządziła wycieczkę wędrowną. Prócz tego obozy tegoroczne odwiedzali dość licznie rodzice, opiekunowie, ludność okoliczna przychodząc tłumnie, zwłaszcza w czasie pory wieczornej, do „Ogniska“ słuchając śpiewu i gawęd i przyglądając się pantominom harcerzy. Objaw ten należy uważać za pomyślny.

Życie, które sami sobie sporządzali, oraz zdrowotny stan obozów nie pozostawiał wiele do życzenia. Wszędzie zaznaczono przybytek wagi, dochodzący zależnie od czasu trwania obozu nawet do 5 kg., również stosunek objętości klatki piersiowej przy wdechu i wydechu znacznie się poprawił. Stwierdzono również i przyrost na wzroście.

Na przeszkodzie w rozwoju akcji obozowej staje brak funduszy. W niektórych Chorągwiach właściciele ziemscy zapraszają drużyny harcerskie na wieś, w innych władze wojskowe ułatwiają drużynom urządzenie obozów przez wypożyczanie namiotów, a w innych znów Władze samorządowe, społeczeństwo przychodzi ze znaczną pomocą finansową. U nas nie dało się wiele w tym względzie otrzymać.

Szczupłość miejsca nie pozwala nam na szersze ujęcie naszego sprawozdania. Komenda Chorągwi pozwoliła sobie na dodanie tych słów objaśniających do tablic, aby odsłonić rąbek pracy, jaką włożyło w ciągu roku sprawozdawczego Harcerstwo w dzieło utrwalenia Niepodległości.

Z wiarą przystępujemy do dalszej pracy, ufając, iż społeczeństwo, które niejednokrotnie dawało dowody oceniania pracy wychowawczej Harcerstwa na młodzież, tej przyszłości narodu, przyjdzie nam z wydatniejszą pomocą; iż Władze Samorządowe, Szkolne i Wojsko w dalszym ciągu darzyć nas będą swem czynnym poparciem.

Harcerstwo Płockie wita nowy rok pracy z radością, bowiem przybliży on nas do Ideału jakie stawia nam Prawo.

Zdajemy sobie sprawę, że wiele braków posiadamy, to jednak świadomość tego daje nam moc do dalszej mozolnej i żmudnej pracy harcerskiej dla dobra powierzonej nam młodzieży ku chwale naszej

Najjaśniejszej Rzeczypospolitej!

Kronika harcerska.

Komenda Chorągwi mieści się w lokalu Związku Ziemian, Płock, ul. Kościuszki 26, telefon 57. Adres dla korespondencji: Skrzynka pocztowa 3. Komendant chorągwi załatwia sprawy harcerskie w środy w godzinach od 17 do 19. Ze względu na częste wizytacje środowisk prosimy o wcześniejsze porozumienie się listowne. Komenda Chorągwi w miarę sił i zdolności służyć będzie zawsze swą pomocą i wiadomościami.

* * *

Z okazji złożenia Sprawozdania Roczno-wszystkim Instytucjom Rządowym, Samorządowym i Społecznym, Władzom Duchownym, Administracyjnym, Wojskowym, Szkolnym, Współpracownikom i Przyjaciółom, którzy swą pomocą moralną i materialną przyczynili się do powodzenia prac harcerskich na terenie Chorągwi Płockiej składamy serdeczne:

— Bóg zapłać!

* * *

W dniu 1-go lutego b. r. na ręce P. A. Pinakiewicza złożył życzenia dla Pana Prezydenta prof. Ignacego Mościckiego, Protektora Związku Harcerstwa Polskiego, w imieniu młodzieży będącej pod rozkazami harcerskimi jak i swoim dh. phm. Zdzisław Eug. Słoniewicz, Komendant Chorągwi.

* * *

W sobotę dnia 11-go lutego b. r. J. E. Ks. Biskup Płocki, Antoni Julian Nowowiejski w asystencji ks. prał. Modzelewskiego, Pęskiego, Wilkońskiego i Wójcickiego, pobłogosławił związek małżeński pomiędzy p. Ireną z Jabłońskich Bierzyńską a druhem Klemensem Jędrzejewskim, Przewodniczącym Oddziału Płockiego Z. H. P. To też harcerze zgotowali swemu Kochanemu Przewodniczącemu owacje i ślą młodej i dobranej Parze szczerze i głośnie życzenia „Ad multos annos“.

* * *

Ukazała się na rynku księgarskim książka p. t. „Podstawy Harcerstwa“ ks. Antoniego Bogdańskiego, Naczelnego Kapelana Z. H. P. cena 50 groszy. Jest to cenna rozprawa, zawierająca pierwszorzędną materjał: historię Harcerstwa, podstawy wychowawcze i konkretne wskazówki przydatne dla wszystkich harcerzy, a zwłaszcza dla Przyjaciół. Wpłacać można na Konto P.K.O. 64.200 Dobra Prasa, Płock.

Zestawienie kasowe Przychodów i Rozchodów Komendy Chorągwi w Płocku w czasie od 1-I 1927 do 1-I 1928 r.

P R Z Y C H Ó D			R O Z C H Ó D		
	Zł.	gr.		Zł.	gr.
1. Pozostałość z roku 1926.	17	70	1. Korespondencja	255	72
2. Wpłaty Drużyn	96	60	2. Zapomogi	10	—
3. Dziesięcina	108	19	3. Zwrot pożyczki	73	—
4. Zapomogi a) Zw. Ziem. w Lipnie	100	—	4. Akcja letnia: Obozy wycieczki	1693	22
b) Sejmik Powiatowy w Rypinie	50	—	5. Odprawy	30	50
c) Państwowy Urząd W. F. i P. W.	1193	22	6. Druki	104	—
d) Zarząd Oddziału	250	—	7. Różne koszta	63	—
e) Główna Kwatera Męska	400	—	8. Na powodzian	67	10
5. Na powodzian	67	10	9. Wizytacje Drużyn	164	50
6. Pożyczka	53	33			
7. Zwrot kosztów wizytacji	15	—			
8. Różne	79	90			
9. Ofiary	10	—			
10. Pozostałość na rok 1928	20	—			
Rarem	2461	04	Razem	2461	04

Stan liczebny Męskiej Chorągwi Płockiej.

ROK	Ogółem	S t a r s z y z n a					M ł o d z i e ż y							Ilość Kół Przyjaciół	Ilość Drużyn pod K. P. H.	Opiekunów Drużyn	Kapelanów	Lekarzy	od 8 do 12 lat	od 12 do 16 lat	od 16 do 18 lat	Wzwyż
		Harc. mistrz	Podharc. mistrz	Przodown.	Razem	Czynnych	Harc. rzy Rzeczp	Ćw. ków	Wywiad	Młodzików	Bez stopni	Wilcząt	Razem									
1925	271	—	—	1	1	—	2	5	21	96	135	11	270	3	5	7	6	2	42	136	92	—
1926	431	—	—	2	2	1	2	9	24	134	260	—	429	2	4	11	14	4	93	235	101	—
1927	789	—	3	1	4	3	1	14	52	216	435	67	785	9	12	26	24	8	95	451	177	62

Ilość wizytacyj. Sprawności. Wiek Drużynowy.

ROK	I L O Ś Ć					Prenumerowano „Harc. mistrza”	Ilość ćwiczących w p w	Sprawności		Przybocznych bez stopnia instruktor.	Drużynowych bez stopnia instruktor	Drużynowych ze stopniem instruktorskim	Drużynowych niepełnoletnich	Drużynowych pełnoletnich
	Dojazdów z G. K. M.	Wizytatorów z K. Ch.	Wizytacji z K. Ch.	Odpraw Hufcowych	Odpraw drużynowych			Ogółem	Od mian					
1925	1	1	0	2	1	0	45	66	31	16	10	—	7	3
1926	2	4	22	—	2	5	75	160	36	10	15	—	9	6
1927	3	1	65	2	1	14	100	520	80	24	29	—	21	8

PRELIMINARZ

niezbędnych wydatków Komendy Chorągwi w czasie od 1.I 1928 do 1.II 1929 r.

a) Lustracja środowisk	zł.	750.00.
b) Sekretariat	"	700.00.
c) Subwencje na obozy	"	1.600.00.
d) Kurs dla drużynowych, instruktorski Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego	"	1.400.00.
e) 3 Kursy dla zastępowych z uwzględnieniem ćwiczenia kierowników Wych. Fiz. i Przysp. Wojsk.	"	3.000.00.
f) Kurs obozowania	"	250.00.
g) Odprawy drużynowych	"	300.00.
h) Odprawy starszyny	"	200.00.
i) Zawody Chorągwi	"	700.00.
k) Administracja	"	500.00.
l) Druki	"	300.00.
m) Propaganda, książki, pisma	"	35.00.
n) Nieprzewidziane	"	250.00.

Razem zł. 10.300.00.

Korespondencja Komendy Chorągwi rok 1927.

OTRZYMANO OD:	WYSŁANO DO:
1. Naczelnictwa Z. H. P. 61	1. Naczelnictwa Z. H. P. 52
2. Głównej Kwatery Męskiej . . . 69	2. Głównej Kwatery Męskiej . . . 29
3. Komend Chorągwi 82	3. Komend Chorągwi 17
4. Drużyn 438	4. Drużyn 230
5. Komend Hufców 60	5. Komend Hufców 73
6. Różnych instytucji 48	6. Poszczególnych instytucji . . . 76
7. Osób poszczególnych 38	7. Osób poszczególnych 100
796	577

Ogółem: 1373.

Komenda Chorągwi wydała Rozkazów i Okólników 7.

Całokształt akcji letniej.

Rok	Ogółem obozów wraz z kursami	Ilość harcerzy	Harcerz dni	%, harcerzy w obozach	UWAGI:
1925	1	40	1520	15 %	
1926	1	10	150	2.4%	40-tu harcerzy uczestniczyło w obozie G. K. M. w Terle na Podkarpaciu
1927	4	69	1652	16%	200-tu harcerzy brało udział w Zlocie Chorągwi w Płońsku w dniach 4 i 5 czerwca.

Ilość Drużyn, środowisk, pomocy.

Rok	Środowisk	Hufców	Ogólna ilość drużyn	Drużyn harcerskich	Zastępów	Ilość drużyn					Bibliotek	Warsztatów	Izb harcersk.	Kramów h.	Domów har.
						Gimnazj.	Szkoł pow. i z. w.	Sem. Naucz.	Rzemieśln.	Handl. w i szkół zaw.					
1925	5	2	10	10	25	4	3	2	1	—	6	1	5	1	1
1926	9	—	15	15	40	5	8	1	1	—	14	4	9	1	1
1927	17	3	30	30	80	7	18	2	1	2	24	9	11	4	1

Z żałobnej karty.

Ś. p. Walerja z Babielskich Nelkinowa.

Dnia 8 stycznia zmarła w Płocku wielce zasłużona pracownica na polu pedagogicznym, pani Walerja z Babielskich Nelkinowa.

Rozpoczęła pracę nauczycielską na pensji pani przełożonej Gutkowskiej, swej krewnej. Od roku 1905 do 1912 w szkole męskiej progimnazjum p. Topolińskiego a współcześnie w 1905 — 1906 w gimnazjum Polskiej Macierzy w Płocku. Od roku 1912 powtórnie w gimnazjum Adama Mickiewicza pod kierownictwem pani Gutkowskiej. Gdy w czasie okupacji, gimnazjum to przekształciło się w kooperatywę nauczycielską i rodzicielską, pani Nelkinowa należała do udziałowców i czynnych członków organizatorów. Oddana gorąco interesom szkoły, pełniła w II-gim gimnazjum Żeńskim do roku 1919 obowiązki inspektorki zmuszone i wymagającej wielkiej wytrwałości, a równocześnie była nauczycielką nadzwyczaj sumienną i troskliwą o dobro klasy wychowawczynią. Po upaństwowieniu gimnazjum, jako Szkoły Ćwiczeń przy Seminarjum im. Z. Bukowieckiej, pani Nelkinowa w dalszym ciągu służyła gorliwie sprawie nauczania języka ojczystego już w niepodległej Ojczyźnie.

Wzorowa żona i najczulsza matka dla przybranych córek, umiała swym uczuciem macierzyńskim zjednać ich najgłębszą miłość.

Zostawiła w gronie koleżeńskim wspomnienie serdeczne, jako kobieta wielkiej zacności, oraz najchlubniejszą opinię u władz szkolnych, jako wzór obowiązkowości.

Cześć jej pamięci!

J. K.

Z półek księgarskich.

Moienci Nzadi, *Tadeusza Dębickiego*. autora „Z dziennika marynarza”, jest nader ciekawym opowiadaniem o podróży morskiej i w głąb lądu, rzeką Kongo, na belgijskim statku handlowym. Autor umie obserwować i spostrzeżenia swe, dotyczące zarówno marynarzy, ich prac, trosk i radości, jako też życia biednych murzynów, tego „bydła” roboczego, niemiłosiernie wyzyskiwanego przez „kompanje”—w zajmującej formie podaje czytelnikowi w swej książce. Na uwagę zasługuje też wytworny wygląd zewnętrzny wydawnictwa, ozdobionego pięknymi rysunkami Kamila Mackiewicza, (Nakł. Gebethnera i Wolffa. Cena zł. 10).

Ukazał się 1-szy tom „**Burzy Dziejowej**”, pamiętnika z wojny światowej (1914—1917) gen. *Eugenjusza de Hennig-Michaelisa*, jednego z najświetniejszych wyższych dowódców Polaków z niedawnych lat wojennych. Autor, na tle wypadków natury strategicznej, rozgrywających się na szerszym teatrze wojny, opowiada o osobistych przeżyciach w sposób zupełnie bezstronny, słowami prostymi, po żołniersku. Pamiętnik ten przykuje do siebie uwagę historyka, jako materiał do dziejów pierwszorzędny, przypomni żołnierzowi własną jego niedolę, zwykłego zaś czytelnika porwie niezliczonymi szczegółami opowiadania, którego niewymuszona forma tem więcej uwydatnia dramatyczność treści. (Nakł. Gebethnera i Wolffa. Cena zł. 7.50).

Rafał Malczewski, którego utalentowane pióro znane już czytającej publiczności z feljetonów czasopism, zebrał w książce p. t. „**Narkotyk gór**” cykl nowel górskich, specjalnie zaś tatrzańskich. Oto treść zbioru: „Narkotyk gór”; „Ostatni figiel Alojzego Torbiela”; „Przekupień problematów”; „Sumienie gór”; „Dziwna przysługa Ksawerego Czuka”; „Zbyteczna rozmowa”; „Z pamiętnika początkującego narciarza (Humoreska)”. (Nakład Gebethnera i Wolffa. Cena zł. 5).

Komedja romantyczna *Stanisława Miłoszewskiego*: „**Farys**”, grana z wielkim sukcesem na deskach Teatru Narodowego w Warszawie, wyszła w wydaniu książkowym. Utwór ten, niedościgniętego tłumacza „Don Juana” Zorilli, owiany jest duchem czystej i prawdziwej poezji tej, do której się zwraca raz po raz, jak do ożywczej krynicy. (Nakł. Gebethnera i Wolffa. Cena zł. 5).

„**Synowie klęski**” *Stanisława Szpołtanńskiego* — to powieść o Emigracji z r. 1831, opuszczającej kraj po walce, prowadzonej „Bez słońca”, którą z takim talentem odmalował autor w powieści pod tymże tytułem. Nowa ta książka, jak i poprzednia, zniwala do siebie najzacieklejszych przeciwników romansu historycznego. (Nakład Gebethnera i Wolffa. Cena zł. 7).

RACHUNKI DOMOWE.

Prowadzącym według naszego systemu Rachunki Domowe przypominamy:

Niema specjalnych rubryk na grosze. Należy więc je oddzielać przecinkiem od złotych. To znaczy, że np sumę 143 zł. 52 gr. będziemy wpisywali 143,52.

Niema rubryki, gdzieby można było wpisywać wyszczególnienie wydatków. A więc wydawszy w danym dniu na kapelus 50 złotych parasolkę—12 złotych i szpilki 50 groszy, zapisze się danego dnia pod rubryką „Ubrania pani” jedną cyfrę: 62,50 (a jeszcze lepiej 62,5)

Rubryki puste służą tym, którzy zechcą dodać jaką kategorię wydatków; np. ile wyniosły koszty ubezpieczenia.

Osobom, którym nasze wyszczególnienia wystarczają, rubryki te posłużą dla sumowania wydatków poszczególnego działu, jak mieszkanie i utrzymanie. Gdyby zarobki były drobne i częste, np. honorarja, należy oddzielić na nie ostatnią rubrykę wolną (w dziale „inne wydatki”) i tam je dzień po dniu notować, pamiętając, rzecz prosta, by tej rubryki nie zsumować z rubrykami wydatków.

W dziale tym wszelkie rachunki i uwagi notować należy ołówkiem atramentowym.

Kto ciekaw bliższych szczegółów tego działu, odsyłamy go do № 1 z r. b.

L U T Y

Dni	Kalendarz rzymsko-katolicki
1 S	Ignacego
2 C	Oczyszczenie N. M. P.
3 P	Błażeja B. M.
4 S	Ansgarego
5 N	Agaty P. M.
6 P	Doroty P. M.
7 W	Romualda Op.
8 S	Jana z Maty W.
9 C	Awolonji
10 P	Sch lastyki
11 S	Obj. N. M. P.
12 N	Eulalji
13 P	Jana i Dobr. M.
14 W	Walentego K.
15 S	Faustyna
16 C	Juljanny P.
17 P	Patryjusza B.
18 S	Szymeon M.
19 N	Konrada M.
20 P	Leon B. W.
21 W	Maksymiljana
22 S	† Popielec Konst. ś. P.
23 C	Piotra Dam.
24 P	Macieja Ap.
25 S	Cezarego
26 N	Aleksandra B.
27 P	Aleks. i Nestora
28 W	Leandra B. W.
29 S	Romana Opat.

N O T A T K I.

Zestawienie miesięczne.

Zestawienie dochodów			Zestawienie ogólne			Uwagi
Zł.	gr.		Zł.	gr.		
1			1. Przychód . . .			
2			2. Wydatki . . .			
3						
4			Saldo	Pozostało na miesiąc następny		
5				Niedobór za miesiąc bieżący		
Razem . . .						

M-c _____

RAZEM	0	0	suma

Płockie T-stwo Kolarskie dawniej a dziś. Najważniejsze wydarzenia w styczniu 1928 r.

Przed 29-ciu laty t. j. w r. 1899 powstało w stolicy Mazowsza Płockiego Płockie T-stwo Kolarzy, mając na celu rozwój życia fizyczno-sportowego, kulturalnego, oświatowego i towarzyskiego.

W czasach niewoli moskiewskiej, kiedy każdy objaw polskości, uważany był za spisek przeciwny władzy, praca ta nie była łatwą.

To też pierwsi założyciele T-wa, duży mieli do przełamania trudności, jakie

wycieczki dalsze, jak na Hel. w celu krajoznawczym via Płock—Toruń—Gdynia—Puck—Poznań—Kalisz—Łódź—Kutno—Płock razem 1350 klm.

W czerwcu ub. r. T-wo bierze udział w I-szym dorocznym wyścigu kolarskim Ciechanów—Płock 90 kilometrowym, organizowanym przez C. K. P. pod protektorem prezydenta m. Ciechanowa p. Wincentego Wernera o puchar przechodni, ofiarowany przez Zarząd miasta Ciechanowa.

Zwycięscy biegu Ciechanów Płock w 1927 r. na mecie.

rzędy moskiewskie zawsze i wszędzie starały się spiętrzać przed nimi.

Mimo to w styczniu r. 1901 T-stwo posiada 47 członków i uchwala wydzierżawić ogród pani Słupeckiej oraz zaciąga pożyczkę w T-stwie Wzajemnego Kredytu.

Urządzono tam kort lawn-tenisowy, kołobieg, wystawiono kręgielnię, strzelnicę i trybunę, powiększono staw dla łódkowania, a w sezonie zimowym dla ślizgawki.

W końcu roku 1901 Towarzystwo liczy już 118 członków i rozwija się pomysłnie.

Przed wojną światową prezesem T-stwa był p. inż. W. Czechowski. Niestety, wojna przeszkodziła dalszemu rozwojowi T-stwa.

Co było z takim trudem i kosztem zdobyte, uległo zniszczeniu.

Dopiero po kilkunastu latach T-stwo powstaje na nowo. W maju 1927 r. zawiązuje się Komitet Organizacyjny w osobach: pp. Piotra Maciejowskiego, Gustawa Fercho, Leona Dorobka, Juliusza Karskiego i inn. do opracowania Statutu i zalegalizowania T-stwa.

Prezesem zostaje wybrany p. Piotr Maciejowski. Siedziba T-wa mieści się czasowo w lokalu vice-prezesa p. Gustawa Fercho.

T-stwo, liczące kilkunastu członków, w krótkim czasie dochodzi do 60 osób.

Tak, jak i dawne, T-stwo ma na celu wychowanie fizyczne, sportowe, kulturalne i oświatowe.

T-stwo urządziło w sezonie ub. kilka wycieczek wspólnych. Niezależnie od tego poszczególni kolarze odbywali

należy zaznaczyć, że płocki zawodnicy byli b. gościnnie przyjmowani przez C.K.C.

Wyścigi odbyły się w jaknajgorszych warunkach atmosferycznych, pogoda niepewna, deszcz, droga błotnista i nadzwyczaj ciężka dla zawodników.

Pomimo to staję 18 zawodników z Ciechanowa, Warszawy, Płocka, Mławy i Pułtuska.

Przy wyjeździe po wspólnej fotografii i wyprowadzeniu przez najmłodszego cyklistę, Rysia Cichockiego, zawodnicy rozpoczęli bieg.

Ruszyły auta i sanitarka.

Pierwszy przybył na metę p. Skowroński Stanisław (Ciechanów)—3 g 56 m. i 34 sek., II-gi Gronczewski Stanisław (Warszawa) 3 g. 58 m. 30 sek.

Na załączonej ilustracji widzimy pierwszych 2-ch zwycięzców z pucharem przechodnim oraz stół sędziów w składzie: prezydent m. Ciechanowa p. Wincenty Werner, starosta płocki p. A. Pinakiewicz, prezydent m. Płocka p. St. Zbrożyna, prezes P. T. K. Piotr Maciejowski i vice prezes P. T. K. p. Gustaw Fercho.

Po zakończonych biegach w salach „Hotelu Angielskiego“ odbył się wspólny obiad, który przeciągnął się w b. miłym i sympatycznym nastroju dość długo.

O g. 8 ej wiecz. mili goście opuścili Płock, wywożąc nader dodatnie ze stolicy Mazowsza Płockiego wrażenia.

W ten sposób po latach kilkunastu zapoczątkowało swą działalność wskrzeszone nanowo Pł. T-stwo Kolarskie, które, oby mogło jaknajprędzej wrócić do swej dawnej tak świetnej i pożytecznej akcji!

Sprawy krajowe.

1. Odznaczenie min. Zaleskiego Wielkim Krzyżem Legji Honorowej.

— Zyczenia dla Głowy Państwa Prezyd. Mościckiego na Zamku w Warszawie.

3. Wymiana jeńców polsko-sowieckich w Kołosowie.

4. Kongres drogowy w Warszawie.

5. Litwa z uporem ciągle żąda od Polski zwrotu Wilna.

6. Złożono już 5 list państwowych w Gł. Pań. Kom. Wyborczym w Warszawie.

7. Grupa konserwatystów księcia J. Radziwiłła wchodzi do Bezpartyjnego Bloku Wyborczego Współpracy z Rządem.

9. Zgon mec. ś p. Antoniego Osuchowskiego.

— Mowa polityczna min. Zaleskiego o stosunkach zagranicznych Polski.

10. Chrz. Dem. i „Piast“ tworzą t. zw. „Polski Blok Katolicki“.

12. Bank Polski przyznał 14% dywidendy swym akcjonariuszom.

13. W podwodnej łodzi amerykańskiej „S. 4“, razem z całą załogą zatono 2 marynarzy pochodzenia polskiego.

14. Otwarcia Instytutu Chemicznego Badawczego dokonał w Warszawie Prezydent Rzeczypospolitej dr. prof. Ignacy Mościcki.

— Ks. Kaczyński wskazuje na sprawców napadu na redaktora Mostowicza.

15. Akrobata polski Poliński t. zw. „człowiek—mucha“ spadł z balkonu we Lwowie i zabił się.

16. Wykretna nota rządu Litewskiego na notę Polską, zapraszającą do rokowań na myśl wskazań Rady Ligi Narodów.

17. Niektórzy ministrowie kandydować będą na posłów i senatorów z listy B. B. W. z R.

19. Michałowi Drzymale za walkę o polskość w b. zaborze pruskim Prezydent Mościcki przyznał jednorazowy dar w sumie 10,640 zł. na zakup osady likwidacyjnej.

20. Rząd przyznał urzędnikom 45% poborów dodatku 3 miesięcznego, który będzie wypłacony 25 stycznia i 10 marca r. b.

24. Korespondent prasy litewskiej prof. Birzyska przybywa do Warszawy.

— Ks. Skalski skazany w Moskwie niewinnie na 10 lat więzienia i 5 lat utraty praw.

30. Rozwiązanie wiecu ogólno-akademickiego w Warszawie.

31. Pożar dworu w Porębie Wielkiej.

Sprawy zagraniczne.

1. Katastrofa hydroplanu pod Marsylją. 5 lotników poniosło śmierć.

2. Aresztowanie autonomisty alzackiego Pasteura w Strassburgu.

3. 7-mioro dzieci porwała krałowa pod Wilhelmshafen. Holowniki uratowały je.

4. Sprawa przychwyconego transportu broni dla Węgier w Saint Gothard budzi żywe zainteresowanie.

5. Kellog proponuje Briandowi wspólne wystąpienie do mocarstw o zawarcie ogólnego paktu potępiającego wojnę, 9. Zatonienie łodzi podwodnej „S.—4” wskutek zderzenia się z krążownikiem w porcie Providence pod Bostonem.

10. Encyklika papieska o jedności kościołów po nawróceniu się dysydyntów na łono kościoła rzymsko-katolickiego.

11. W walce pogranicznej poległ przywódca Komitadów macedońskich Stojanow.

— Król Borys Bułgarski ułaskawił komunistę francuskiego Leger'a który dokonał zamachu na katedrę Sofijską.

12. Król Afganistanu Amanullah był na audjencji u papieża, który mu nadał order „Złotej Ostrogi”.

13. Minister Reichswehry Gessler ustąpił. Miejsce jego zajął Gröner.

15. Zesłany do Astrachania wódz opozycji sowieckiej Trocki prosi W. C. I. K. o inne miejsce zsyłki.

16. Kongres Pan-Amerykański w Hawnannie otworzył prezydent Kuby Mahado. Następnie przemawiał przybyły specjalnie na to zebranie prezydent St. Zjedn. Calvin Coolidge

17. Opozycjoniści sowieccy wywiezieni zostali na wygnanie.

22. Zachwianie się koalicji rządowej niemieckiej na tle ustawy szkolnej.

27. Poważna sytuacja gabinetowa w Niemczech.

28. W Chinach nieco spokojniej.

29. Zgon słynnego pisarza hiszpańskiego Blasco Ibaneza.

31. Papież udzielił orderu dzikusowi z plemienia Fidzi. Wyspiarz ten oddał bardzo cenne usługi w ciągu długich lat misjonarzom i księżom katolickim i w ten sposób przysłużył się do krzewienia wiary chrześcijańskiej.

Przemysł, Handel i Rzemiosło

Oddział Krajowego T-stwa Meljoracyjnego w Płocku.

W pierwszych dniach lutego otwarty został w Płocku oddział najstarszej w Polsce firmy meljoracyjnej p. n. Krajowe T-stwo Meljoracyjne, S. A. w Warszawie (Kopernika, 30), którego Dyrektorem Naczelnym jest znany w całej Polsce i szeroko zagranicą, głośny spe-

cialista tej dziedziny p. inż. Bolesław Powierza, a Dyrektorem Administracyjnym p. inż. K. Mosdorf, brat dobrze znanego u nas również inż. Mosdorfa.

Tow. to zmeljorowało w naszych okolicach już zgorą 4000 ha i cieszy się jaknajlepszą opinią z racji przeprowadzonych robót, a nowe zgłoszenia na pływają bezustannie.

To też centrala widziała się zmuszoną do otwarcia oddziału w Płocku w Płocku, gdzie tyle jeszcze czeka ją prac.

Na czele oddziału stanął zatem pełen energii i wiedzy fachowej inż. Ubysz, syn znakomitego pedagoga i dyrektora w swoim czasie z najlepszej strony słynnej Szkoły Handlowej w Warszawie.

Powierzenie T-stwu wykonania studjów jest nadzwyczaj wygodne, gdyż na osuszanie gruntów drenami i rowami, meljoracje łąk i kultury torfowe Towarzystwo uzyskuje w Państwowym Banku Rolnym państwowe pożyczki meljoracyjne 5 1/2% z państwowego funduszu kredytu na meljoracje rolne, wysokości około 70 proc. kosztorysu, z terminem na lat 6 do 12; w najbliższym czasie kredytami tego rodzaju mają być objęte również: regulacja rzek niespławnych, budowa stawów rybnych, zakłady wodne, zaopatrywanie osiedli w wodę i budowa dróg oraz elektryfikacja wsi.

Nadto przy wykonaniu robót Towarzystwo czyni ułatwienia kredytowe, które przy zamówieniach zdjęć i projektów polegają na wymaganiu pokrycia gotówką tylko małej części kosztu projektu, zaś resztę weksłami, prolongowaniami do czasu otrzymania pożyczki państwowej; przy robotach wykonawczych przyznawane są pożyczki weksłowe na zakup materiałów i opłacanie robocizny, gdy otrzymanie pożyczki państwowej opóźnia się, jak również w okresie między płatnościami poszczególnych rat tej pożyczki oraz w wypadku, gdy kredyty państwowe nie wystarczają na pokrycie wszystkich kosztów wykonywanych meljoracji.

Poza ułatwieniami kredytowymi Towarzystwo czyni olbrzymie ułatwienia natury organizacyjnej.

Obecnie korzystanie z tych udogodnień społeczeństwo nasze ma wysoce ułatwione, gdyż Oddział Płocki (Sienkiewicza, 8. Tel. 147) załatwia wszelkie czynności w zakres prac Towarzystwa wchodzące.

Jeden dzień w miesiącu darmo.

Dowcipny sposób reklamy wynalazła firma p. Marjana Praszkiwicz w Płocku. Przy każdym zakupie bowiem w dziale galanterijnym wydaje kupony z datą,

a potem ogłasza, którego dnia w miesiącu dawała towar darmo i zwraca za te kupony pełną cenę kupna.

To też galanterja i norymberszczyna firmy M. Praszkiwicz zyskują coraz liczniejszych nabywców.

Nowy gmach Płockiego Banku Spółdzielczego.

Płocki Bank Spółdzielczy nabył od Banku Handlowego w Warszawie Oddział Płocki—własną siedzibę w postaci pięknego narożnika przy zbiegu ulic Kolejowej i Tumskiej. Zarząd Banku Spółdzielczego spotkał się z wielkim uznaniem z tego powodu ze strony ogółu udziałowców, a i całe społeczeństwo winno mu wdzięczność za zdobycie takiego gmachu w śródmieściu, który w swoim czasie ma być obrócony na cele społeczne.

Program Zjazdu Harcerskiego Oddziału Płockiego.

W dniu 11 kwietnia 1928 r. odbędzie się Zjazd Oddziału w Płocku. Na Zjazd obowiązani są przybyć wszyscy drużynowi względnie ich zastępcy, instruktorzy Chorągwi. Proszeni są o jaknajliczniejsze przybycie także Druhowie: Opiekunowie, Kapelani, Doktorzy drużyn, Przewodniczący Kół Przyjaciół Harcerzy, Członkowie K. P. H. przedstawiciele Władz, Instytucyj i Przyjaciół.

Godz. 9 m. 30.

Msza św. w Katedrze Płockiej. Po mszy św. złożenie wieńca na płycie „Bohaterów Płockich”.

Porządek obrad:

Godz. 10 m. 30.

1. Otwarcie Zjazdu w sali Seminarjum Żeńskiego.
2. Wybór Prezydium Zjazdu.
3. Powitanie gości i mowy powitalne.
4. Sprawozdanie Komendy Chorągwi i dyskusja.
5. Wybór delegatów na Zjazd Walny Związku.
6. Akcja letnia w 1928 r. drużyn, hufców i chorągwi.
7. Wnioski i interpelacje.

C z u w a g i!

OPRAWY DLA ROCZNIKA „MIESIĘCZNIKA ILLUSTROWANEGO”

Dopiero oprawiony rocznik „Miesięcznika Ilustrowanego” stanowi cenną i wieczystą pamiątkę dla każdego, kto mieszka na Mazowszu Płockiem i Kujawach, bez której żaden inteligentny człowiek obejść się nie może, gdyż oprawiony rocznik „Miesięcznika Ilustrowanego” jest:

Niezbędnym Informatorem — **każdego kupca, rzemieślnika i przemysłowca.**
Podręczną księgą adresową — **każdego szefa i prokurenta biura.**
Przyjemną i pożyteczną rozrywką — **dla wszystkich.**
Szczerym doradcą — **dla działaczy społecznych, kulturalnych i oświatowych.**
Artystycznym przeglądem — **Mazowsza Płockiego i Kujaw.**
Zdrową lekturą — **dla wszystkich stanów.**
Pamiątkowym album naszych czasów — **dla dzieci i następnych pokoleń.**
Piękną ozdobą — **wystawnego salonu czy skromnego pokoiku.**

Przygotowaliśmy więc estetyczne, gustowne oprawy w cenie 6 zł.

W Płocku oprawiamy za tą cenę całkowicie. Na prowincję wysyłamy oprawki po nadesłaniu nam należności zgóry, doliczając 50 groszy za porto i opakowanie.

Redakcja i Administracja: Płock, Sienkiewicza 8. Tel 164. Konto P. K. O. 63909.

PIERWSZE
PŁOCKIE BIURO DZIENNIKÓW

przy

Księgarni
Ziemi Mazowieckiej
W PŁOCKU

Kolegjalna, 8. Tel. 123. Gmach Hotelu Polskiego.

KSIĘGARNIA:

posiada na składzie wszelkie nowości
beletrystyczne

BIURO DZIENNIKÓW

załatwia prenumeratę pism krajowych i zagr.

SKŁAD MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH:

zaopatrzony w materiały dla szkół. Załatwia
dostawy dla Biur i Urzędów Parafjalnych,
a także posiada na składzie wszelkie druki
dla Duchowieństwa.

Wielki wybór papeterji i pocztówek.

Oprawa obrazów po cenach przystępnych.

PŁOCKIE
ZAKŁADY
GRAFICZNE

sp. z o. o.

PŁOCK, UL. KOLEGJALNA Nr. 8
„Hotel Polski” (w podwórzu)

W wykonuje szybko i
dokładnie wszelkie
roboty drukarskie

Broszury, książki, tygodniki,
miesięczniki, afisze, progra-
my, ulotki, odezwy i t. p.
Bilety wzytowe, zaprosze-
nia, blankiety firmowe, księ-
gi handlowe, kwitarjusz, no-
tatniki i t. p.

**"SŁODKO ŻYCIE LUDZKIE PŁYNIE
PRZY WYBORNEM STAREM WINIE"**

Najstarsze wina owocowe posiada najstarsza krajowa fabryka win owocowych
Płockie Zakłady Przemysłowe „MASOVIA” Sp. z o. o.
w Płocku
Marmolady. Soki. Zaprawy do wódek i inne wyroby.

Najsmaczniejsze ciasta, cukry, czekolady, bakalje, pierniki, oraz prześliczne bombonierki

POLECA:

**CUKIERNIA
ANTONI SZALAŃSKI**

PŁOCK. TELEFON 100. TUMSKA 8.
BILARD. — SZACHY. — DOMINO.
Duży wybór czasopism i dzienników.

FIRMA EGZYSTUJE OD ROKU 1876.

HOTEL „ANGIELSKI” I RESTAURACJA

PŁOCK. TELEFONU № 65. TUMSKA 9.
Pokoje wzorowo czyste. — Sala restauracyjna — Sala balowa —
na zebrania towarzyskie — Kuchnia smaczna i urozmaicona.
Ceny umiarkowane! Doborowe trunki pierwszorządnych firm.
W święta, wtorki i piątki podczas obiadu, a codziennie pod-
czas kolacji doborowa muzyka (TRIO) pod dyr. p. ORLOFFA,
DANCING TOWARZYSKI

Poleca się łaskawym względem Szanownej Publiczności
Właśc. KAROL KESTJANIS.

Z dniem 15 marca r. b. otworzony został
w Płocku przy ul. Sienkiewicza Nr. 10 Tel. 147.

**Oddział Krajowego
T-wa Meljoracyjnego**

Centrala: Warszawa, Kopernika, 20.

Instytucja o charakterze społecznym pracująca
na polu meljoracji od 1905 r.

Do zakresu prac T-wa należą:

- 1) meljoracje rolne, 2) meljoracje pod-
stawowe, 3) budowle wodne, 4) budowa
dróg, 5) meljoracje ogrodowe, 6) budow-
nictwo wodne, 7) prace pomiarowe, oraz
8) prace laboratoryjne.

Inżynier Architekt

**ANTONI WŁADYSŁAW
KOWALSKI**

(Były architekt Okręgowy).

Płock, ul. Dobrzyńska № 19
(Dom własny). Telefon 282.

WYKONYWA:

SZKICE, PROJEKTY W SZEROKIM RODZAJU
BUDOWLI, KOSZTORYSY, POMIARY,
PLANY SYTUACYJNE NIERUCHOMOŚCI.
ROBOTY CAŁKOWITE NOWYCH BUDOWLI
I PRZEBUDOWY ORAZ PRZYJMUJE
KIEROWNICWO PRZY ROBOTACH
BUDOWLANYCH.

MILE SPĘDZIĆ WIECZÓR MOŻNA ZAWSZE
W KINO-TEATRZE

„SFINKS”

który wyświetla najpiękniejsze filmy pierwszorządnych
firm krajowych i zagranicznych. Płock. Kolejna 20
„Hotel Warszawski”.

PŁOCKIE BIURO TECHNICZNE
INŻYNIERA

Antoniego Michalskiego

W PŁOCKU, ul. Sienkiewicza № 12, Dom Stow. „Zgoda”. Tel. 145

Buduje studnie z cembrowin i rur żelaznych—abi-
syńskie i artezyjskie. Urządza kanalizacje i wodo-
ciągi. Wykonuje wszelkie sanitarne urządzenia:
ustępy, klozety, wanny i inne. Urządza wodne
i parowe ogrzewanie, łaźnie i parnie. Dokonywa
próbne wiercenia gruntu pod studnie i budowle.
Osusza posesje i budynki.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz 1 mm. w układzie 3 łamowym: Przed tekstem 35 gr. W tekście 30 gr. Za tekstem 20 gr.
Na okładce 40 gr. Na okładce dwubarwne 50 gr. Drobne 10 gr. za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie drobne 80 gr.

Redaktor odpowiedzialny i wydawca: Konstanty Bolesta-Modliński.

Druk: Płockie Zakłady Graficzne Sp. z Ogr. Odp